

Verslag

Vergadering
VBC-HNK

Aanwezig

Jos Beemsterboer, Ed de Boer, Frans Boerdijk, Jeroen Goverde, Sander de Graaf, Niels de Haan, Peter van der Heijdt, Bart van Iterson, Jeroen Los, Lars Nanninga, Piet Rol, Edith Velema, David Zaat.

Afwezig

Martijn de Jong, Paul Kooij, Gerard Roosloot,

Kopie aan

Registratienummer HHNK
23.0116812

Van
Edith Velema

Doorkiesnummer
+31725827260

Datum vergadering
23 januari 2023

Dossiercode
HHNK/19000198

1. Opening

Lars Nanninga opent de vergadering en heet iedereen welkom. Er zijn twee nieuwe gezichten: Bart van Iterson is de nieuwe adviseur die aan de VBC deelneemt vanuit Sportvisserij MidWest Nederland en Jeroen Goverde is clusterhoofd beheer waterlopen bij het hoogheemraadschap. Er volgt een voorstelronde. Daarbij komen enkele nieuwtjes aan het licht:

- Jeroen Goverde komt 'proeven' aan de VBC en zal daarbij overwegen of hijzelf danwel de opvolger van David een plek in de VBC zal innemen.
- Jos Beemsterboer meldt dat hij lijsttrekker is voor de BBB bij de waterschapsverkiezingen.
- Lars Nanninga meldt dat hij wellicht als bestuurslid vanuit de fractie natuurterreinen in het algemeen bestuur van Waterschap Schieland en Krimpenerwaard zal komen.

2. Verslag 8 november 2022

Tekstueel:

- P1: "schubdiervisrecht" moet zijn "schubvisrecht"
- P5: Niels Blokker moet zijn Niels de Haan.
- Algemeen: pagina's nummeren s.v.p.

Actielijst:

- 2022-46 (exoten agenderen). Gevraagd wordt waar men het over wil hebben. Antwoord: met name de soorten waar we last van hebben, te weten de drie soorten rivierkreeften en de zwartbekgrondel. Dit kan besproken worden in een volgend overleg en wordt gekoppeld aan exotenbeleid dat bij het hoogheemraadschap wordt gemaakt.
- 2022-38 (visschuilplekken), is verstuurd en wacht op reactie.
- 2022-32 (communicatie sportvisserij) Dit punt blijft staan tot er een nieuwe communicatieadviseur is gevonden bij SMWN. Wat betreft de websitepagina van de VBC-HNK wordt gevraagd om vergaderdata in 2023 toe te voegen en nog eens kritisch te kijken of we meer willen melden. Ook de Kadernota vis wordt toegevoegd.
- 2022-30 (ad hoc werkgroep visplannen/rechten): de ad hoc werkgroep wordt uitgebreid met Bart van Iterson.
- 2022-09 (doorspoelbeleid en natuurvriendelijke oevers agenderen): over doorspoelbeleid is rechtstreeks contact tussen Steven Westerman en Frans Boerdijk. Frans meldt het als hier nieuws over te melden is.

- 2021-03 (visserijonderzoek IJsselmeer/Markermeer): Rik Beentjes heeft een mail gestuurd over onderzoek naar de overleving van jonge vis in het IJsselmeer. Dit gebeurt door het ATKB in opdracht van Rijkswaterstaat. Edith Velema zal de mailtekst toevoegen aan het verslag, zie bijlage 1.
- De volgende actiepunten blijven ongewijzigd staan: 2022-45 (presentatie David), 2022-43 (artikel visnetten plaatsen), 2022-41 (format visplannen bekijken), 2022-40 (format visplan verder uitwerken), 2022-39 (Sandra Roodzand uitnodigen), 2022-29 (loodvrij vissen stimuleren), 2022-28 (overzicht werkgroep), 2022-25 (voorzittersrol).
- De volgende actiepunten zijn afgehandeld en vervallen: 2022-44 (artikel visnetten), 2022-42 (terreinbeheerders uitnodigen), 2022-37 (agenderen viscalamiteiten), 2022-36 (datumprikker), 2022-23 (agenderen maaien waterplanten).

Advieslijst:

Geen wijzigingen

3. Verslag en terugkoppeling van de Stuurgroep

Eén opmerking: Piet Rol verbaast zich over de opmerking van de beroepsvisserij over het aantal hectares in visrechtovereenkomsten (pagina 2, punt 2).

4. Jaarplan VBC en locatie

Voorgesteld wordt om op zoek te gaan naar een andere vergaderlocatie, omdat het erg duur is om het hele kantoor van het hoogheemraadschap de open te houden voor alleen de VBC. Men staat hier positief tegenover. De ruimte van SMWN is te klein. Wellicht is 'Het Zakenstation' mogelijk. Edith Velema zal verkennen wat de mogelijkheden zijn.

Vergaderdata voor de rest van 2023 zijn:

- dinsdag 18 april
- maandag 26 juni
- maandag 13 november

In september zou combinatie met een teamuitje gemaakt worden, maar hiervoor is nog geen geschikte datum gevonden.

Voor het teamuitje wordt geopperd om iets te doen met visstandmonitoring en beroepsvisserij. Dit zou gecombineerd kunnen worden om Sandra Roodzand uit te nodigen voor toelichting op de KRW-visstandmonitoring. De VBC is enthousiast over het idee. Er worden verschillende plekken genoemd. Het 1000-eilandenrijk/Oosterdel is het meest interessant.

Ook achterbanbijeenkomst moet nog worden uitgewerkt.

5. Nieuws en mededelingen

Sportvisserij:

- SMWN is weer op sterkte aan het komen. Er staan nog drie vacatures open, te weten: directeur, medewerker Public Affairs en Communicatieadviseur.
- De landelijke website 'Vis-in-nood' is online ([link](#)). Mensen kunnen calamiteiten daar melden en worden doorgelinkt naar de juiste organisatie.

Beroepsvisserij:

- De beroepsvisserij zijn weer aan het werk, na de gesloten periode en de kou/ijsvorming in december.
- De voorzitter is langdurig ziek.

Hoogheemraadschap:

- De Kadernota vis is in december vastgesteld door het algemeen bestuur. Er was veel bestuurlijke aandacht. Dit heeft ertoe geleid dat de tekst met betrekking tot visserijvrije zones bij vismigratievoorzieningen is aangescherpt. Er is bovendien een motie 'Warme vis' aangenomen, waarin het hoogheemraadschap wordt opgeroepen om een "actieprogramma beperken vissterfte door warmte en droogte" op te stellen. Dit zal worden gekoppeld aan het jaarrapport vissterfte met verbeterplan.
- Er zijn visbossen aangelegd in Heiloo, Noorderneg ([link](#))

6. Artikel vernieling visnetten

Het conceptartikel wordt positief ontvangen. Naar aanleiding daarvan wordt gevraagd of er aangifte wordt gedaan bij vernieling. Dit verschilt per beroepsvisser. Beroepsvisserij geeft aan dat stroperij toeneemt. Men wijst naar goedkope netten van 20 a 25 meter die vermoedelijk door Oost-Europeanen geplaatst zouden worden.

Het plaatsen van het artikel moet helpen om stroperij tegen te gaan. Sportvisserij kan ogen en oren zijn voor het opsporen van stroperij.

De beroepsvisserij vraagt of de BOA's van de sportvisserij eens een kijkje kunnen nemen in de kop van Noord-Holland. Beroepsvisser Dill zou ook een BOA-bevoegdheid hebben, dus dit kan wellicht opgelost worden door de NHBB zelf.

Lars Nanninga zal het artikel aanpassen met de laatste informatie en voorleggen aan Jos Beemsterboer en Niels de Haan. Vervolgens zal hij het opsturen aan Bart van Iterson voor verdere verspreiding binnen de sportvisserij. Het artikel zal niet op social media geplaatst worden.

7. Voortgang herziening visrechtovereenkomsten

- Lopende overeenkomsten:
Zoals bekend liep de herziening van visrechten bij het hoogheemraadschap het afgelopen jaar moeizaam. Dit moet in 2023 beter. Voor de overeenkomsten van 2023-2024 wordt versterking ingehuurd. Planning is dat alle overeenkomsten voor 1 mei a.s. volledig zijn en in concept zijn toegestuurd. De tekening zal direct aan het concept worden toegevoegd en er zal direct duidelijkheid zijn over het aantal kilometers/hectares en de prijs.
- Nieuwe standaardovereenkomst:
Nu de Kadernota vis is aangenomen, zal de standaard visrechtovereenkomst worden geactualiseerd. Planning is dat de nieuwe overeenkomst op de volgende VBC in april ter advisering voorligt. Dit is een krappe planning, ook met het oog op het voorgaande punt. Het is daarom nodig om voorwerk te doen. Hiervoor wordt beroep gedaan op de ad hoc werkgroep visrechten/visplannen. Bart van Iterson wordt hieraan toegevoegd. Ook de jurist van Sportvisserij Nederland wordt bij de totstandkoming betrokken.
- Tarieven:
In 2023 zullen de nieuwe tarieven voor het visrecht worden bepaald. Dit is een uitvloeisel van het grondbeleid. Het grondbeleid heeft als basis dat wordt uitgegaan van marktconforme tarieven. Tot nu toe worden bij verhuur van viswateren de Rijkstarieven toegepast. Dat levert op dit moment een moeilijk uitlegbaar verhaal op in ons gebied, met name waar het gaat om de oeverkilometers en de verdeling van kosten tussen beroeps- en sportvisserij. De RVO zal naar verwachting het komende jaar de tarieven herzien. Zo mogelijk zal het hoogheemraadschap hierop blijven aansluiten. De adhoc-werkgroep visrechten/visplannen zal worden betrokken in de discussie over de tarieven. Op voorhand wordt aangegeven dat de sportvisserij wenst dat alleen de bevisbare oevers worden berekend in de huurprijs. Voor de beroepsvisserij gaat het om bevaarbare viswateren. Ook wordt ter overweging meegegeven om de doelstelling van een KRW-gebied mee te tellen in de prijsberekening. De bevisbaarheid is in heldere wateren immers anders dan in troebele wateren.

8. Uitwerkingskader visstand en visplannen

Op dit moment ligt de focus op het uitwerkingskader. Het format voor de visplannen wordt later uitgewerkt. Edith Velema toont een préview van de kaartlagen die bij het uitwerkingskader horen. Het bevat de hoofdonderdelen KRW, natuurgebieden, visrechten en beheer huis van de vis. Tevens wordt er een rapport opgesteld. Zowel de kaartlagen als het rapport zullen op het VBC-overleg van april als 80%-versie worden voorgelegd met het verzoek aan de VBC om hier advies over uit te brengen. Planning is dat het uitwerkingskader in september bestuurlijk door HHNK wordt vastgesteld.

9. Rapportage viscalamiteiten en maaien Waterplanten

David Zaat maakt een jaarrapportage over vissterfte met een verbeterplan. Hij zal een afspraak inplannen met de werkgroep vissterfte/vis-in-nood, zodat deze over twee weken een advies kan uitbrengen over de rapportage. Sijmen van den Berg heeft inmiddels een andere functie en wordt vervangen door Tobias Coesel of Bart van Itersen.

David toont de eerste conclusies. Naar aanleiding hiervan worden de volgende punten besproken/afgesproken:

- Het onderzoek naar effectiviteit van visvriendelijke maaihulpmiddelen wordt toegestuurd aan de VBC
- Visschuilplekken zullen een volgend VBC worden geagendeerd.
- Op de infographic ontbreekt de maatregel "langzaam maaien". Wellicht kan dit in een volgende versie worden toegevoegd.
- Maaien vanaf de kant heeft voorkeur boven maaien met een boot.
- Met name in het stedelijk gebied van Schagen en Purmerend is veel vissterfte ten gevolge van maaiwerkzaamheden. Op deze plekken is het hoogheemraadschap in gesprek met de aannemer over extra maatregelen. In Schagen heeft vissterfte vooral te maken met bagger. In Purmerend heeft het ook te maken met een extreem hoge visstand. Hier zijn in het najaar de maaiwerkzaamheden stilgelegd vanwege meldingen over vissterfte. Een van de maatregelen kan zijn om later in het jaar te maaien (lagere watertemperatuur). Dan moet de schouwdatum van de derde maandag in oktober worden losgelaten, wat extra risico geeft op wateroverlast. Hierover is het hoogheemraadschap in gesprek met de gemeente.
- Lange termijn maatregelen kunnen worden doorgevoerd als een nieuw maaibestek op de markt wordt gezet. Dit gebeurt over twee jaar. Het hoogheemraadschap wil aannemers dan extra uitdagen om visvriendelijk en ecologisch te maaien. Advies van de VBC hierover is zeer gewenst. Dit zal in het VBC-overleg van september worden geagendeerd.

10. Loodvrij vissen

Het is erg stil rond de pilot loodvrij vissen in het Schagerwiel. De pilot was uitgesteld naar het voorjaar van 2023 vanwege enerzijds de slechte verkrijgbaarheid van loodvrije materialen en anderzijds het vertrek van de verantwoordelijke medewerkster. Sportvisserij MidWest Nederland is trekker en bezint zich op de aanpak, mede omdat de pilot in het Amsterdamse Bos niet loopt naar verwachting. Loodvrije visserij loopt tegen meerdere obstakels op.

Het hoogheemraadschap houdt niet per se vast aan de vorm van de pilot, maar het is wel van belang is om actief te stimuleren en loodvrij vissen zichtbaar te maken. Dit was namelijk een belangrijk argument voor het bestuur van het hoogheemraadschap om nog geen loodverbod in de visovereenkomsten op te nemen.

Streetfishing gebeurt overigens geheel loodvrij.

Bart van Itersen zal de VBC op de hoogte houden van voortgang SMWN.

11. Wvttk/rondvraag

- Piet Rol vraagt of het hoogheemraadschap aandacht heeft voor medicijnresten in het water en de gevolgen daarvan voor de visstand. Jeroen Goverde antwoordt dat er een proef loopt met het afvangen van medicijnresten bij de rioolzuivering van Wervershoof. Opgemerkt wordt dat

je tegenwoordig nauwelijks meer afwijkende vissen ziet, in tegenstelling tot enkele decennia geleden.

- Op 16 februari organiseert het vissennetwerk een dag over samenwerken aan vismigratie. De dag is bedoeld voor professionals in de vissenwereld en wordt gehouden in Zaandam. Aanmelden kan via: www.vissennetwerk.nl

Actielijst

Actienr.	Actie	Door	Datum vergadering	Gereed
2023-08	Websitepagina: vergaderdata toevoegen en algeheel opfrissen. Kadernota vis toevoegen.	Edith Velema, Bart van Iterson	23-01-2023	April
2023-07	Andere vergaderlocatie zoeken	Edith Velema	23-01-2023	April
2023-06	Teamuitje organiseren in september	Wie?	23-01-2023	September
2023-05	Achterbanbijeenkomst organiseren	Voorstel: Bart-Jos-Edith	23-01-2023	
2023-04	Artikel vernieling visnetten aanpassen en opsturen	Lars Nanninga	23-01-2023	April
2023-03	Agenderen: <ul style="list-style-type: none"> • 80%-versie van het Uitwerkingskader visstandbeheer (april) • Standaard visrechtvereenkomst (april) • Visschuilplekken (april) • Exotenbeleid (april, zo mogelijk) • Maaibestek (september) • Monitoring (september) • Evaluatie voorzittersrol (september) • David Zaat, presentatie studie (februari 2024) 	Edith Velema	23-01-2023	April
2023-02	Onderzoek effectiviteit visvriendelijke maaihulpmiddelen toesturen	David Zaat	23-01-2023	April
2023-01	VBC op de hoogte houden van voortgang pilot loodvrij vissen	Bart van Iterson	23-01-2023	April
2022-43	Artikel beschadiging visnetten plaatsen op website (VBC en SMWN), als nieuwsbericht, en hengelsportverenigingen vragen om te plaatsen	Bart van Iterson	08-11-2022	
2022-41	Format visplannen nader bekijken	Bart van Iterson	08-11-2022	z.s.m.
2022-40	Format visplan verder uitwerken en toesturen	Edith Velema	08-11-2022	
2022-39	Sandra Roodzand uitnodigen om toelichting te geven op KRW-onderzoeken.	Edith Velema	08-11-2022	September, combi met teamdag

2022-38	Visschuilplekken voor baggerlocaties 2024 aanwijzen op kaart en dit voorleggen aan hengelsportverenigingen	David Zaat/Bart van Iterson	08-11-2022	Is verstuurd, wacht op reactie
2022-32	Communicatie sportvisserij uitwerken.	SMWN	06-09-2022	2023
2022-30	Op ad hoc basis meedenken over visrechten/visplannen	Jos Beemsterboer, Piet Rol, Sander de Graaf, Bart van Iterson	06-09-2022	
2022-29	Hengelsportverenigingen vragen om loodvrij vissen bij hun achterban onder de aandacht te brengen en stimuleren om pilots te gaan doen.	Bart van Iterson	06-09-2022	April
2022-28	Overzicht maken van meldingen vissterfte en activiteiten/resultaten die daaruit zijn voortgekomen.	Werkgroep vissterfte/vis-in-nood	06-09-2022	z.s.m.
2022-09	Doorspoelbeleid hoogheemraadschap en natuurvriendelijke oevers agenderen op VBC-agenda. Frans Boerdijk geeft seintje m.b.t. doorspoelbeleid	Edith Velema, Frans Boerdijk	26-01-2022	volgt
2021-03	VBC op de hoogte houden van voortgang visserijonderzoek IJsselmeer/Markermeer	Rik Beentjes	22-03-2021	PM

Advieslijst

Adviesnr.	Advies	Aan	Datum vergadering
Advies-2022-1	De VBC-HNK adviseert positief over het stappenplan hoogheemraadschap om de participatie vanuit de visserij te verbeteren. Het stappenplan omvat het in beeld brengen van de VBC-HNK bij projectleiders en beleidsadviseurs als volgt: <ul style="list-style-type: none"> De meeste activiteiten die relatie hebben met vis(serij) gebeuren vanuit de afdeling Watersystemen. Met een inleiding tijdens een overleg zal aandacht gevraagd worden voor visgerelateerde zaken. We willen jaarlijks inventariseren welke visrelevante besluiten op de planning staan van het bestuur. Disclaimer: projectleiders en beleidsadviseurs zijn verantwoordelijk voor hun eigen proces. Het is daarom niet mogelijk om alles waterdicht te regelen, maar we verwachten dat we veel plannen op deze wijze wel kunnen afvangen. 	HHNK	22 maart 2022
Advies-2021-2	De VBC-HNK verzoekt het hoogheemraadschap te starten met het in beeld brengen van de nulsituatie van huurovereenkomsten.	HHNK	22 maart 2021

Bijlage 1, mail over onderzoek overleving jonge vis in het IJsselmeer

Beste mensen,

Komende winter voert bureau ATKB in opdracht van Rijkswaterstaat onderzoek uit naar de overleving van jonge vis in het IJsselmeer.

In de havens van Makkum en Medemblik en daarbuiten worden verschillende malen visinventarisaties uitgevoerd. Er wordt gekeken naar de samenstelling/opbouw van de visstand op de onderzoekslocaties, de ontwikkeling daarvan gedurende de winterperiode en ook of dode vissen aanwezig zijn. Ook wordt gekeken naar de conditie van de aanwezige vissen, de aanwezigheid van ziektes of parasieten en voedselbeschikbaarheid via maagonderzoek. Daarnaast worden ook de aalscholvers in de gaten gehouden. Zo mogelijk wordt onderzoek gedaan nadat er een grote aalscholverpopulatie in het gebied heeft gefourageerd en worden de effecten daarvan in beeld gebracht.

Om vispopulaties te lokaliseren, wordt gebruik gemaakt van Sonar. Clustering onder schepen wordt in beeld gebracht door te voelen met dunne stokken onder de boten. Met behulp van een onderwater camera worden soorten op naam gebracht, lengte klassen en dichtheden in beeld gebracht en wordt er gekeken naar de aanwezigheid van dode vissen.

Ter controle wordt een beperkt deel van de vispopulatie gevangen met behulp van een zegen of stortkuil. In de oeverzone kan nog gebruik gemaakt worden van het electro-visapparaat.

Een representatief deel van de gevangen vis wordt bewaard voor nadere analyse, zowel uitwendig als inwendig.

Tot slot wordt het leefmilieu/onderwatermilieu in kaart gebracht.

Het wachten is nu op winterweer in de hoop en verwachting dat scholen vis zich naar de genoemde overwinteringslocaties zullen begeven.

Met vriendelijke groet,

Rik Beentjes

Adviseur Visstandbeheer en vismigratie

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Rapportage vissterfte en verbeterplan

23 januari 2023

1

Verbeteringen Vissterfte/Vis in nood

Organisatorisch:

- Calamiteitenteam (Vis in Nood) in samenwerking met Sportvisserij en Beroepsvisserij
- Aanspreekpunt & coördinatie
- Protocol Vis in Nood
- Werkgroep VBC - Vissterfte/Vis in nood

Structurele aanpak, analyse van de meldingen:

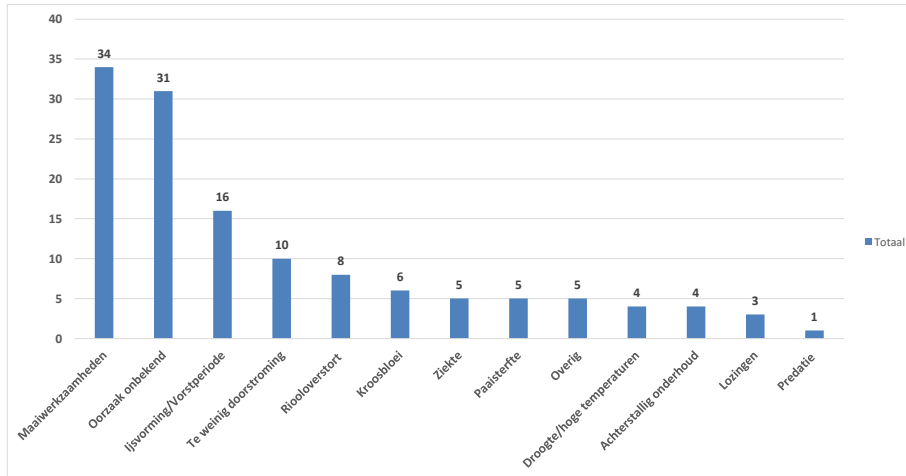
- Actief waterkwaliteitsmetingen uitvoeren <> oorzaak achterhalen <> ingrijpen
- Meldingen in beeld (1 juni 2021-31 december 2022):
 - Kaart Vissterfte (2021+2022)
 - Kaart Vissterfte gerelateerd aan maaiwerkzaamheden (2021+2022)
- Overzicht meldingen → Risicogebieden Vissterfte

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

2

Oorzaken Vissterfte & Vis in nood

- Periode 1 jun 2021 t/m 31 dec 2022
- 132 meldingen
- 34 meldingen (26%) direct te relateren aan maaierwerkzaamheden
- 31 meldingen (23%) niet direct te relateren
- 16 meldingen (12%) tijdens de vorstperiode

3

Maaien, wat doen we al?

- Maaiprotoocol natuurvriendelijk maaien
- Webinar voor aannemers & gebiedsbeheerders
- Maaicoaches
- [Infografic](#)
- [Vlog visvriendelijk maaien](#)
- Ingrijpen bij maaierwerkzaamheden (Purmerend)
- Onderzoek naar visvriendelijke maaihulpmiddelen
- Visschuilplekken

4

Verbeterplan, wat kan er meer? (Ideeën)

Korte termijn

- Toezicht verbeteren
- Pilot risicogebieden aanwijzen n.a.v. vissterfte (Purmerend, Schagen) > extra maatwerk, bv:
 - Later in seizoen maaien (op geselecteerde plekken)
 - Waterkwaliteitsmetingen voorafgaand aan de werkzaamheden
- Proactief communiceren; wat doet HHNK om vissterfte/vis in nood te verminderen?
- Interactieve kaart met alle vissterfte en vis in nood meldingen en uitgevoerde acties?

Lange termijn

- Input voor nieuw maaibestek!
 - Eigen dienst in risicogebieden
 - Meer maaien vanaf de kant
 - Inzetten van visvriendelijke maaihulpmiddelen op grotere schaal
 - Rol visserij bij het uitzetten van maaibestek?